

EXPUNERE DE MOTIVE

În evoluția societății românești au apărut unele situații ce au impus modificarea de urgență a unor dispoziții din Codul penal și Codul de procedură penală, în vederea combaterii unor noi forme ale fenomenului infracțional și al eficientizării activității instanțelor judecătorești.

Dezvoltarea societății românești nu poate fi concepută fără existența unei economii naționale fundamentată pe soliditatea sistemului energetic național, menținerea siguranței circulației pe căile ferate, rutiere, navale și aeriene, precum și fără valorificarea potențialului sectorului agricol.

Aceste puternice sectoare ale economiei naționale sunt, în prezent, subminate de grupuri de infractori care, sfidând legile statului, provoacă pierderi de mari dimensiuni, prin actele ilicite grave ce lovesc în interesele întregii societăți.

În ultima perioadă, organele judiciare se confruntă cu recrudescența infracțiunilor de furt, îndeosebi privind componentele care asigură funcționarea sistemului energetic și cele fără de care nu e posibilă funcționarea normală a sistemului de irigații, iar pagubele cauzate prin astfel de fapte sunt de dimensiuni alarmante, prin consecințele produse asupra economiei naționale.

În scopul preîntâmpinării și combaterii cu maximă urgență și eficiență a furturilor ce periclitează principalele domenii ale economiei naționale, se impune tragerea la răspundere și pedepsirea severă a acelor care sustrag componente ale rețelelor de

înaltă tensiune, ale sistemelor de irigații, ale sistemelor ori dispozitivelor de semnalizare, alarme ori de alertare în caz de incendiu sau care sustrag un mijloc de transport sau orice alt mijloc de intervenție la incendiu sau în caz de dezastru, a instalațiilor de siguranță și dirijare a traficului feroviar, rutier, naval și aerian și a componentelor mijloacelor de transport, a bunurilor a căror însușire pune în pericol siguranța autovehiculelor și a persoanelor pe drumurile publice, precum și sustragerea produselor petroliere sau a gazelor naturale din conducte, depozite ori cisterne, indiferent de valoarea acestora, deoarece trebuie luată în calcul, cu precădere, funcția pe care fiecare dintre aceste componente o îndeplinește în sistemul tehnologic din care face parte.

Dispozițiile cuprinse în ordonanța de urgență a Guvernului permit, totodată, extinderea câmpului de aplicare a suspendării condiționate a executării pedepsei, a suspendării executării pedepsei sub supraveghere și a executării pedepsei la locul de muncă. Această măsură răspunde unor nevoi practice stringente invocate atât de Curtea constituțională, cât și de instanțele judecătorești, de toate gradele, întrucât este necesar ca judecătorii să aibă posibilități mai largi pentru a efectua o corectă individualizare judiciară a executării pedepselor.

Pornind de la aceste realități, a fost adoptată prezenta ordonanță de urgență a Guvernului, prin care se urmărește perfecționarea unor dispoziții din Codul penal care reglementează infracțiunea de furt calificat. Potrivit ordonanței de urgență, furtul componentelor sau produselor ce intră sub incidența acestei ordonanțe de urgență va fi sancționat, pe viitor, cu pedepse mai grele, care să corespundă gravității faptelor săvârșite și vinovăției făptuitorilor.

Prin același act normativ s-a urmărit și modificarea art.91 din Codul penal, în sensul majorării limitei maxime a amenzii

cu caracter administrativ. În prezent, datorită inflației, amenzile cu caracter administrativ aplicabile în cazul săvârșirii unor fapte prevăzute de legea penală care nu prezintă gradul de pericol social al unei infracțiuni, precum și în cazul înlocuirii răspunderii penale nu mai pot îndeplini rolul sancționator pentru care au fost reglementate.

Tot în ceea ce privește Codul penal, a fost modificat art. 146, care explică ce se înțelege prin infracțiuni care au produs "consecințe deosebit de grave". Astfel, datorită scăderii valorii leului, s-a prevăzut că există "consecințe deosebit de grave" în cazul în care, prin săvârșirea unei infracțiuni s-a produs o pagubă materială mai mare de 1.000.000.000 lei, înloc de 50.000.000 lei cât se prevede în prezent.

De asemenea, prin noile dispoziții se urmărește o reorganizare a competenței materiale a instanțelor judecătorești, astfel încât numărul excesiv de mare de cauze care ajung în recurs la Curtea Supremă de Justiție să se reducă într-o anumită măsură și să determine, în acest fel, judecarea într-un termen rezonabil a cauzelor penale ajunse în fața instanței supreme și eficientizarea activității acesteia.

Aceste modificări se impun ca urmare a creșterii importante a numărului de procese penale judecate la Curtea Supremă de Justiție de la 2500 în 1989, la peste 7100 în 1999, ceea ce reprezintă un număr prea mare de cauze în raport cu posibilitățile și mijloacele de care dispune instanța supremă pentru a le soluționa cu celeritate și a asigura pronunțarea unor hotărâri temeinice.

Este de reținut că, din cauza numărului mare de cauze penale, completele de judecată sunt nevoite să examineze zilnic un număr de peste 55 de procese și să acorde termene de judecată de 4 luni și chiar mai mari.

De aceea este necesar ca anumite categorii de cauze penale, în prezent de competența tribunalelor, să fie judecate în primă instanță de judecătoria, cu apel la tribunale și cu recurs la cele 15 curți de apel.

Tot în scopul eficientizării activității instanțelor judecătorești, au fost eliminate unele motive de recurs și recurs în anulare, care nu vizează aspecte de legalitate.

Consecvent ideii că recursul este o cale de atac ce poate fi exercitată numai cu privire la aspectele de drept ale cauzei s-a prevăzut eliminarea cazurilor de casare privitoare la individualizarea pedepselor și la comiterea de către instanțe a unor erori grave de fapt, aspecte ce sunt, în mod obligatoriu, analizate în calea de atac a apelului.

Perfecționarea instituției recursului în anulare a fost realizată și în contextul reglementărilor internaționale în materie, precum și în conformitate cu prevederile Constituției, privind adoptarea și aplicarea ca norme juridice interne a prevederilor și tratatelor la care România este parte. Actul normativ face posibil ca, pe calea recursului în anulare, să poată fi atacate hotărârile pronunțate în cauzele penale în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a prevederilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege, anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind modificarea și completarea Codului penal și a Codului de procedură penală, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM-MINISTRU

Victor Isărescu